

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 250/2026-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti rozhodnutiam Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 05059/2019/152/RK z 10. mája 2019 a č. 05059/2019/152/RK z 23. augusta 2019, proti rozsudku Správneho súdu v Bratislave č. k. BA-5S/246/2019 z 18. septembra 2024 a proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu sp. zn. 8Svk/7/2025 z 25. novembra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 23. marca 2026 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 35 ods. 1 v spojení s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozhodnutiami ministerstva, rozsudkom správneho súdu a rozsudkom najvyššieho správneho súdu označenými v záhlaví tohto rozhodnutia. Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd rozsudok správneho súdu a rozsudok najvyššieho správneho súdu zrušil a vec vrátil najvyššiemu správne mu súdu na ďalšie konanie. Zároveň požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, odbor dohľadu nad právnickými profesiami (ďalej len „prvostupňový orgán“) vydalo 10. mája 2019 rozhodnutie, ktorým podľa § 8 ods. 1 v spojení s § 8 ods. 5 písm. f) zákona č. 420/2004 Z. z. o mediácii a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o mediácii“) vyčiarklo sťažovateľa z registra mediátorov, pretože 12. júna 2018 nevykonal nariadené preskúšanie.

3. Prvostupňový orgán skonštatoval, že v súvislosti s prešetrovaním splnenia podmienok týkajúcich sa ďalšieho vzdelávania mediátorov bolo zistené, že sťažovateľ sa nezúčastnil potrebného počtu

odborných seminárov organizovaných ministerstvom (ďalej len „žalovaný“) v zmysle § 10a zákona o mediácii, to znamená aspoň jedného odborného semináru počas roka. Po zistení absencie vzdelávania boli prvostupňovým orgánom sťažovateľovi doručené tri pozvánky na preskúšanie. Sťažovateľ dvakrát svoju účasť písomne ospravedlnil, tretieho ponúknutého preskúšania stanoveného na 12. jún 2018 sa bez ospravedlnenia nezúčastnil a na pozvánku reagoval 5. októbra 2018 zaslaním osvedčenia o účasti na odbornom seminári konanom 3. októbra 2018. Dôvodom vyčiarknutia z registra bola skutočnosť, že sťažovateľ od 1. januára 2016 nemal splnenú zákonnú podmienku podľa § 10a ods. 3 zákona o mediácii, keďže nepredložil žiadne osvedčenie o účasti na odbornom seminári organizovanom žalovaným.

4. Proti rozhodnutiu prvostupňového orgánu podal sťažovateľ rozklad. Absenciu na povinnom vzdelávaní popieral, podľa sťažovateľa mu zostávali ešte ďalšie dva termíny preskúšania, čo vysvetlil vlastným výkladom ustanovenia § 10a ods. 4 zákona o mediácii, podľa ktorého ak by sa neospravedlnil, tak sa to považuje, ako keby neprospeš, z čoho mu vyplýva právo na opakované preskúšanie a jemu toto právo bolo postupom prvostupňového orgánu odňaté. Tvrdenie, že v období od 1. januára 2016 do 31. decembra 2017 nepreukázal splnenie svojej povinnosti účasti na odbornom seminári v zmysle § 10a ods. 3 zákona o mediácii a nezúčastnil sa ani nariadeného preskúšania ministerstvom, označil za zavádzajúce, pretože v roku 2017 poslal žalovanému dve osvedčenia, a teda nebol dôvod nariadiť jeho preskúšanie. K rozkladu sťažovateľ pripojil osvedčenia a iné doklady, ktoré mali preukazovať jeho účasť na rôznych vzdelávacích podujatiach.

5. Žalovaný rozklad sťažovateľa zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Výklad § 10a ods. 4 zákona o mediácii poskytnutý sťažovateľom vyhodnotil ako nesprávny. Bol toho názoru, že pre naplnenie hypotézy uvedeného ustanovenia postačuje jedno nezúčastnenie sa na nariadenom preskúšaní alebo opakované nevyhovenie na preskúšaní. Zároveň poukázal na skutočnosť, že zákon žiadnym spôsobom neupravuje ospravedlnenie sa z nariadeného preskúšania, no napriek tomu prvostupňový orgán prihliadal na dve predchádzajúce neúčasti sťažovateľa na preskúšaní, keďže sa z nich ospravedlnil. Žalovaný v súvislosti s osvedčením vydaným Vysokou školou Danubius z 25. novembra 2017 uviedol, že predmetný odborný seminár si táto vzdelávacia inštitúcia zorganizovala sama bez existencie platne uzatvorenej zmluvy s ministerstvom, zároveň však konštatoval, že aj keby sa prihliadalo na všetky relevantne podložené osvedčenia za všetky obdobia, teda aj na dodatočne predložené osvedčenie zo 7. októbra 2017, sťažovateľ nemá preukázané vykonanie odborného vzdelávania za obdobie od 1. januára do 31. decembra 2016.

6. Rozhodnutie žalovaného napadol sťažovateľ správnu žalobou, ktorú správny súd namietaným rozsudkom zamietol. V zhode so žalovaným uviedol, že sťažovateľ nesplnil podmienku ustanovenú v § 10a ods. 3 zákona o mediácii, teda nezúčastnil sa aspoň jedného odborného seminára počas roka. Ak by aj bola akceptovaná účasť na seminári z roku 2017, sťažovateľ by aj tak nepreukázal absolvovanie odborného seminára za obdobie od 1. januára 2016 do 31. decembra 2016 podľa § 10a ods. 3 zákona o mediácii. Stotožnil sa s tvrdením žalovaného, že na vyčiarknutie zo zoznamu mediátorov postačuje už jedno nezúčastnenie sa na nariadenom preskúšaní alebo opakované nevyhovenie na preskúšaní. Naopak, nesúhlasil s tvrdením sťažovateľa, že ospravedlnenie sa a vyhovenie ospravedlneniu považuje za jeho výsostné právo. Správny súd akceptovanie ospravedlnenia vyhodnotil ako nenárokateľný ústretový krok s cieľom zohľadniť prípadné zdravotné či iné závažné okolnosti, ktoré záujemcovi neumožnia absolvovať preskúšanie nariadené

na konkrétny dátum. Považoval za nekonzistentné tvrdenie sťažovateľa o príčine nevykonania tretieho nariadeného preskúšania, kedy v rozklade a následne v správnej žalobe uvádzal rôzne dôvody (zdravotný stav, pracovná zaneprázdnenosť, prehliadnutie pozvánky). Táto skutočnosť nesvedčala o jeho záujme vykonať preskúšanie v zmysle zákona bez snahy vyhnúť sa preskúšaniam či inak ho oddialiť. Akýkoľvek kritický postoj sťažovateľa k odbornému vzdelávaniu a realizácii preskúšania mediátorov (čo vyjadril aj v žalobe) ho neoprávňoval na nesplnenie zákonných požiadaviek podmieňujúcich ďalší výkon činnosti mediátora.

7. O kasačnej sťažnosti sťažovateľa podanej proti rozsudku správneho súdu rozhodol najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom tak, že ju ako nedôvodnú zamietol. Aj podľa kasačného súdu boli podmienky hypotézy ustanovenia § 10a ods. 3 zákona o mediácii („*ak sa mediátor nezúčastní aspoň jedného odborného seminára počas roka...*“) naplnené, čiže zákonný dôvod na nariadenie preskúšania sťažovateľa bol daný. Dôsledkom uvedeného bolo, že v súlade s § 10a ods. 3 zákona o mediácii bolo nariadené preskúšanie, a to opakovane – spolu trikrát, pričom pri prvom aj druhom termíne sa ospravedlnil z neúčasti na preskúšaní až v deň preskúšania. Napriek tomu, že prvostupňový orgán tak nebol povinný urobiť, opakovane považoval jeho neúčasť za ospravedlnenú a nariadil mu v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 424/2015 Z. z. o ďalšom vzdelávaní a preskúšaní mediátorov nový termín preskúšania (tretí termín), ktorého sa sťažovateľ nezúčastnil, pričom tentokrát svoju neúčasť na preskúšaní neospravedlnil.

8. Výklad § 10a ods. 4 zákona o mediácii bol vykonaný prvostupňovým orgánom a žalovaným správne, keďže táto právna norma predpokladá v rámci hypotézy dve alternatívy majúce za následok vyčiarknutie mediátora z registra: i) mediátor preskúšanie v termíne určenom ministerstvom nevykoná alebo ii) pri opakovanom preskúšaní nevyhoví. Ide o dve samostatné skutočnosti (predpoklady), ktoré sú navzájom nezávislé, pričom každá z nich vedie k rovnakému výsledku. Jazykovým výkladom možno dospieť k záveru, že i) ak sa mediátor nezúčastní preskúšania napriek predvolaniu („*nevykoná*“), ministerstvo ho vyčiarkne zo zoznamu; ii) ak mediátor, ktorý sa zúčastnil preskúšania prvýkrát a nebol úspešný, má nárok na náhradný (opravný) termín a ak nie je ani na tomto v poradí druhom termíne preskúšania úspešný, ministerstvo ho vyčiarkne zo zoznamu. Kasačný súd konštatoval, že v danom prípade ide o jasný, jednoznačný, zrozumiteľný text právnej normy bez rozporov, ktorý nepripúšťa odlišný výklad ako už uvedený.

9. Najvyšší správny súd zároveň poukázal na povinnosť sústavného vzdelávania sa mediátorov aj po zápise do registra, ktorá musela byť sťažovateľovi dlhodobo známa. Jej cieľom je zabezpečiť odbornú úroveň mediácie, zároveň aj dôveryhodnosť, profesionalitu a efektívnosť jej výkonu. Inštitút preskúšania je náhradným mechanizmom s cieľom overiť odbornosť mediátora, ktorý si nesplnil povinnosť pravidelnej účasti na odbornom seminári.

II.

Argumentácia sťažovateľa

10. Sťažovateľ namieta porušenie práva podľa čl. 35 ods. 1 ústavy (právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť) tým, že štát zvolil neprimerane tvrdý prostriedok na dosiahnutie legitímneho cieľa. Samotná účasť na ročnom seminári je len formálnym indikátorom účasti v predpísanom systéme, nie spoľahlivým dôkazom reálnej odbornej spôsobilosti mediátora. Napriek

tomu zákon s nesplnením tejto povinnosti a s následným nevykonaním preskúšania spája najtvrdší možný profesijný dôsledok – vyčiarknutie z registra mediátorov. Sťažovateľ je presvedčený, že sledovaný cieľ bolo možné dosiahnuť aj miernejšími, menej invazívnymi a ústavne šetrnejšími prostriedkami, napríklad uznávaním širších foriem kontinuálneho vzdelávania podľa potrieb mediátora, zavedením kreditného alebo oznamovacieho systému, posudzovaním skutočnej odbornej úrovne v konkrétnych prípadoch, disciplinárnym riešením skutočných profesijných pochybení, profesijnou samosprávou alebo stavovským modelom vzdelávania. Zásah do práva podnikat' tak podľa sťažovateľa nebol primeraný, lebo sa opieral skôr o formálne nesplnenie administratívnej povinnosti než o zistenie skutočnej odbornej nespôsobilosti.

11. Sťažovateľ spája porušenie práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (právo na súdnu ochranu) s tým, že všeobecné súdy síce preskúmali jeho vec prevažne v rovine zákonitosti, avšak nevyhodnotili dostatočne ústavnoprávny rozmer zásahu do jeho základných práv. Súdy sa sústredili na jazykový a systematický výklad § 10a ods. 4 zákona o mediácii, avšak nezaoberali sa v potrebnej miere tým, či mechanizmus vedúci k strate profesijného oprávnenia zodpovedá požiadavke proporcionality, zachovania podstaty základného práva a zákazu neprimeraného zásahu.

12. Zdôrazňuje, že nie je proti podpore kvality mediácie ani proti ďalšiemu odbornému vzdelávaniu. Namíeta však, že štát namiesto podporného a pluralitného modelu zvolil model formálneho donútenia naviazaný na ministerstvom kontrolovaný systém seminárov a následne na sankčný mechanizmus výmazu. Takáto úprava podľa sťažovateľa deformuje samotný zmysel mediácie ako flexibilného, odborného a autonómneho spôsobu riešenia sporov a neprihliada na to, že mediátor môže svoju odbornosť rozvíjať aj inými formami než len účasťou na ročne predpísanom seminári.

13. Sťažovateľ zároveň v odôvodnení ústavnej sťažnosti navrhol, aby senát ústavného súdu podal návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa § 123 ods. 4 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vo vzťahu k ustanoveniu § 10a ods. 3 a 4, prípadne § 8 ods. 5 písm. f) zákona o mediácii v rozsahu, v akom tieto ustanovenia umožňujú vyčiarknutie mediátora z registra na základe formalizovaného nesplnenia povinnosti účasti na seminári a nevykonania preskúšania bez toho, aby bolo individuálne posudzované, či je takýto zásah primeraný vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a princípu podľa čl. 13 ods. 4 ústavy. Sťažovateľ sa domnieva, že uvedené ustanovenia sa bezprostredne týkajú jeho veci a ich ústavná konformita je rozhodujúca pre posúdenie dôvodnosti jeho ústavnej sťažnosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

14. Predpokladom úspešného uplatnenia námietky porušenia základných práv a slobôd v konaní pred ústavným súdom je splnenie všeobecných a osobitných náležitostí vyplývajúcich z § 34 ods. 1, § 39 ods. 3, § 43 a § 123 ods. 1 a 3 zákona o ústavnom súde, ako aj ďalších procesných podmienok vyplývajúcich z § 55, § 124 a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

15. Ústavná sťažnosť je v rozpore s § 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde podaná sťažovateľom bez zastúpenia advokátom, pričom sťažovateľ o ustanovenie právneho zástupcu pre konanie pred ústavným súdom žiada priamo ústavný súd s odôvodnením, že jeho majetkové pomery

mu neumožňujú zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie vlastnými prostriedkami bez neprimeraného zásahu do úhrady základných životných potrieb.

16. Ústavný súd podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde v znení účinnom od 1. decembra 2025 môže ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti; to neplatí, ak je možné ustanoviť právneho zástupcu postupom podľa osobitného predpisu, ktorým je v zmysle odkazu zákon č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého o poskytnutí právnej pomoci rozhoduje Centrum právnej pomoci.

17. Ústavná sťažnosť tak nemá zákonom ustanovené náležitosti, a preto bola podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

18. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok adresoval ústavnému súdu pri splnení zákonných podmienok novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. apríla 2026

Peter Molnár
predseda senátu